



# מפתח ותוכן עניינים

מאמרי כ"ק אדמו"ר  
מלך המשיח שליט"א



חג הפסח



# מפתח:

## שער י"א ניסן

ב' מאמרים ..... 5

## שער שבת הגדול וקרבת פסח

י"א מאמרים ..... 9

## שער גלות מצרים

ג' מאמרים ..... 17

## שער יציאת מצרים ברוחניות

י' מאמרים ..... 21

## שער יציאת מצרים שבכל יום

ו' מאמרים ..... 29

## שער מצה ברוחניות

ה' מאמרים ..... 35

## שער ביאור ד' לשונות של גאולה וד' כוסות

ה' מאמרים ..... 41

## שער שאלת ותשובת החכם

ח' מאמרים ..... 47

## שער תשובת האב לבניו

ב' מאמרים ..... 53

יו"ל ע"י מערכת  
"מפתחות לתורתו  
של משיח"



## פתח דבר

**בעמדנו** בתוך "שלושים יום" קודם חג הפסח בהם מתחילים כל העם לדרוש בהלכות הרגל'. הנה, בנוסף להלכות הרגל במשמעותם הפשוטה, בדורות האחרונים ובפרט בדורנו אנו זכינו להתגלות הלכות הרגל החסידי - ריבוי מאמרים בתורת החסידות בכלל, ובפרט בתורתו של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א על חג הפסח.

בהתקרבונו ליום הבהיר י"א ניסן - יום הולדת מלכנו כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א בו מבקש כל חסיד להוסיף אומץ בהתקשרותו לרבי ולהגיש לו לכבוד יום זה מנחת עשיר כפי הראוי. הנה ידועים דברי כ"ק אדמו"ר הרי"צ<sup>2</sup>: "גודל התשוקה להתקשרות, יכול להשביע רק כאשר ילמוד מאמרי החסידות שאומר הרב וכותב, כי בראיית פנים בלבד לא סגי". וממילא נדרש מכל חסיד לעסוק באופן מיוחד בלימוד מאמרי כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א.

...

**לעיתים** כאשר ניגש הלומד לבחור מאמר של הרבי מתקשה למצוא מאמר העוסק בנושא שליבו חפץ וברמה המתאימה לו. מוגשת בזה חוברת - מפתח ותוכן עניינים למאמרי כ"ק אד"ש מה"מ לחג הפסח.

החוברת כוללת מפתח לחמישים ושתיים מאמרים של כ"ק אד"ש מה"מ שנאמרו במשך כל השנים וכוללים ביאורים ל - י"א ניסן, שבת הגדול, יו"ט ראשון של פסח<sup>3</sup> וההגדה עריכתה כוללת: א. חלוקת כל המאמרים לפי נושאים כלליים בחג הפסח (קרבן פסח, גלות מצרים, מצה וכו') למען יקל על הלומד למצוא מאמר בנושא בו חפץ ללמוד. ב. סיכום של המאמר המגיש בקיצור את תוכנו המרכזי והנושאים המבוארים בו.

חוברת זו מהווה מפתח ותוכן עניינים ראשוני מסוגו. לצורך כך על מנת לבחון את צורת העריכה נערכו הסיכומים בשני אופנים: א. תוכן הכללי של המאמר והעניין המרכזי שנתחדש בו. ב. סיכום פרטני יותר

הכולל את כל העניינים המתחדשים במאמר. ונשמח לשמוע תגובות  
והארות על קובץ זה.

כל הנ"ל נכתב בדרך אפשר, ועל אחריות העורכים בלבד.

מקווים אנו שחוברת זו תביא הוספה בלימוד תורתו של משיח וע"י  
זה נזכה תיכף ומיד לשמוע תורה חדשה מכ"ק אדמו"ר מלך המשיח  
שליט"א בהתגלותו המיידית לעין כל בגאולה האמתית והשלימה "בניסן  
נגאלו ובניסן עתידין להיגאל" ותיכף ומיד ממש.

המערכת

כ"ה אדר

יום הולדת הרבנית הצדקנית מרת ח' מושקא נ"ע  
אשת יבדלחט"א כ"ק אדמו"ר שליט"א מה"מ

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

---

(1) שו"ע אדה"ז סי' תכ"ט ס"א.

(2) היום יום ט' אדר שני.

(3) בקובץ זה לא הובאו מאמרי כ"ק אד"ש על שביעי  
של פסח ואחרון של פסח - אי"ה יודפסו בקובץ בפ"ע





---

שער  
ו"א  
ניסן

ובו ב' מאמרים





---

## מפתח

---

**ד"ה 'ביום עשתי עשר יום'**  
(י"א ניסן, ה'תשל"א. מוגה - מלוקט ח"ג)

**ד"ה 'ביום עשתי עשר יום'**  
(י"א ניסן ה'תשל"ב)



## **ד"ה 'ביום עשתי עשר יום' (י"א ניסן, ה'תשל"א. מוגה - מלוקט ח"ג)**

מבאר מעלת הפקחות ד"אנא נסיב מלכא" (כי מהמשל משמע שהמעלה היא בכך שעבודת המלך חשובה יותר מההשפעה שע"י השרים, ולא רק משום שישראל יודעים שהכוכבים ומזלות הם "כגרזן ביד החוצב"): הטעם שאוה"ע עובדים לכוכבים ומזלות הוא מפני שההשפעה מהם היא בלי יגיעה ובלי חשבון, ופקחותם של ישראל היא שחביבה להם יותר ההשפעה המצומצמת הנמשכת מהקדושה ע"י יגיעה.

"כולהו מתחלפין ומלכא לא מתחלף" - היינו שמזה שמתחלפין אח"כ מוכח שגם עכשיו אינם מציאות אמיתית, ולכן אינו רוצה בהשפעה מהם.

זהו "חלקי הוי' אמרה נפשי", כי השכל מצ"ע מכריח לבחור במה שטוב לו, ובחירתם של ישראל באלקות הוא מצד נשמתם, ומ"מ בחירה זו פועלת גם על שכלם.

"דוכסין ואיפרכין ואיסטרטילוטין" - קאי לא רק על הע' שרים, אלא גם על העבדים החשובים והשרים היושבים ליד שולחן המלך, שהו"ע המלאכים והספירות דאצילות. ואעפ"כ אומר הפקח "אנא נסיב מלכא", מצד האהבה ד"מי לי בשמים ועמך לא חפצתי", שאינו רוצה אפילו ב"דאין ג"ע" ו"דאין עוה"ב".

השייכות דב' פירושים אלו: (א) מי שבחר בהגילויים דג"ע כדי שיישאר במציאותו אפשר שע"י ריבוי השתלשלות ירצה בהשפעה דע' שרים. (ב) מי שמחשיב את הגילויים לעיקר (אף שבאמת אינם אלא אמצעי להשלמת הכוונה) - אפשר שיחשיב גם את הכו"מ והשפע הגשמי (שגם הם אמצעים) לעיקר. ולכן ענין זה הוא באוה"ע, ששרשם מחיצוניות הרצון, שלא נרגש בו שהוא אמצעי לרצון אחר ולא בישראל, ששרשם מפנימיות הרצון, שאין בו נתינת מקום לענין אחר.

וזוהי המעלה בכך שבחירת ישראל בהקב"ה נמשכת גם בהשכל, כי ההמשכה מפנימיות המקיף (פנימיות הרצון) היא כשהרצון (מקיף) נמשך גם בשכל (פנימי). וזהו מ"ש במדרש עה"פ "למנצח לדוד להזכיר", שהרועה (שהו"ע השפעה פנימית) צריך לבקשה מיוחדת שתהיה ההשפעה מפנימיות המקיף כדי להזכירו.

וזוהי שייכות בחירת ישראל בהקב"ה עם בחירת הקב"ה בישראל, כי בחירת הקב"ה בישראל (שנמשכת ע"י הקרבנות שהקריב אשר) ברצונו הפנימי היא הנתינת כח לבחירת ישראל בהקב"ה בפנימיות (שהוא "אישורן של ישראל").



## **ד"ה 'ביום עשתי עשר יום' (י"א ניסן ה'תשל"ב)**

עניינה של הנפש השכלית הוא חיבור הנפש האלוקית, הקשורה באלוקות וחפצה בטבעה להידבק בשרשה, עם הנה"ב - שעניינה הוא גשמיות וכך תפעל על נפש הבהמית. הטעם שהנפש השכלית יכולה לחבר ביניהם כיון שיש בה עניינים הכוללים את שניהם.

והטעם שהנפש אלוקית יכולה להסביר ענין אלוקי לנה"ב: (א) הנפש השכלית שורשה בעולם האצילות, וע"י השבירה ירדה למטה, וע"כ היא בערך נה"ב (ולא כהנפש האלוקית שהיא חלק אלוקה גם אחר ירידתה למטה). (ב) כיון שבכל יהודי ישנה אמונה, אף מצד נפשו הבהמית, ע"כ בכוחה להבין הענין דלימוד התורה וקיום המצוות.

ביטול הנה"א הוא ביטול הכלים או אורות שבערך הכלים, וע"י העבודה ביגיעה של נה"ב נפעל ביטול שלמעלה ממדידה והגבלה אף בנה"א.

ע"י העבודה בעולם, מעלים את התיקון והתוהו לשורשם, ועי"ז נפעל שנמשכים האורות שלמעלה מכלים בכלים.

השלמות בעבודה של הנה"ב, היא בעבודה ד'שבעים שנה' שלמעלה מהמידות, שהכח לכך בא ע"י משה.

גם בקדושה העבודה דתורה מחברת עבודת הקורבנות שענינה העלאה עם גמ"ח שענינה השפעה למטה; ועי"ז מתחבר האדם דמטה עם האדם דמעלה.

וענין זה מתגלה "ביום עשתי עשר יום" שמגלה בחירת הקב"ה בישראל, וישראל בהקב"ה ע"י התומ"צ.







שער  
**שבת הגדול**  
**וקרבן פסח**

ובו י"א מאמרים





---

## מפתח

---

**ד"ה 'דודי לי ואני לו'**  
(י"ב ניסן - 'שבת הגדול' ה'תשכ"ז)

**ד"ה 'החודש הזה'**  
(י"ב ניסן - 'שבת הגדול' ה'תש"ל)

**ד"ה 'להבין הענין שנקרא שבת הגדול'**  
(ח' ניסן - 'שבת הגדול' ה'תשל"א)

**ד"ה 'בעשור לחודש'**  
(י' ניסן - 'שבת הגדול' ה'תשל"ב)

**ד"ה 'קול דודי'**  
(י' ניסן - 'שבת הגדול' ה'תשל"ו)

**ד"ה 'קול דודי'**  
(י"א ניסן ה'תשל"ו)

**ד"ה 'וערבה לה' מנחת יהודה'**  
(י"ד ניסן 'שבת הגדול' ה'תשמ"א)

**ד"ה 'בעשור לחודש'**  
(י' ניסן 'שבת הגדול' ה'תשמ"ב)

**ד"ה 'כגוונא'**  
(ח' ניסן 'שבת הגדול' ה'תשמ"ה)

**ד"ה 'ויאמר ה' אל משה'**  
(י' ניסן 'שבת הגדול' ה'תשמ"ו)

**ד"ה 'ויאמר ה' אל משה'**  
(י"ג ניסן ה'תשמ"ח)



## **ד"ה 'דודי לי ואני לוי' (י"ב ניסן - 'שבת הגדול' ה'תשכ"ז)**

ישנם ב' בחינות: "יחיד" (כמו שהוא בפני עצמו, למעלה מהשתלשלות). ו-"אחד" (שישנה מציאות העולם, אלא שהוא בטל) - והם ע"ד ב' הבחינות ד - "קדוש" ו- "ברוך": "קדוש" קאי על הכתר, (שהוא קדוש ומובדל מהשתלשלות העולמות); "ברוך" קאי על עולם האצילות (שהוא בכלל בחי' ההשתלשלות ושייך בו בחי' ברכה והמשכה).

כדי להמשיך מבחי' "קדוש" - צ"ל המשכה מבחי' קדש העליון ("שאו ידיכם קדש וברכו את הוי"ו"), ע"י העבודה "ידיכם" - ב' ידיים, דקאי על ב' הפסוקים הראשונים דק"ש, שענינם יחודא עילאה ויחודא תתאה. אמנם, בהעדר עבודה זו לא נמשך מבחי' קודש העליון, אלא נשאר למעלה.

וזהו ענין הגלות, שבה הקב"ה מסתלק לבחינת "יחיד" ("קוב"ה סליק לעילא ולעילא"), ששם "כחשכה כאורה", ולכן יכול להיות ענין הגלות.

ומזה מובן, שכדי לבטל ענין הגלות צ"ל ההמשכה מבחי' "יחיד" לבחי' "אחד", והמשכה זו היא ע"י עבודת המס"נ. וזהו ענין שבת הגדול, שאז ה' הציווי "ויקחו להם איש שה לבית אבות" (עבודת המס"נ שהיא ירושה מהאבות), ועי"ז המשיכו מבחי' "יחיד" בבחינת "אחד" (וזהו "ויקחו להם איש" - ההמשכה מבחי' "א-ל אנכי ולא איש" לבחי' "הוי' איש מלחמה"), ועי"ז היתה הגאולה ממצרים.

וזהו שבזמן הגלות נמשלו הקב"ה וישראל לרועה וצאן ("הוא לי לרועה, ואני לו לצאן"), שענין הצאן מורה על עבודת המס"נ, שיש בה מעלה גם לגבי אב ובן ("הוא לי לאב ואני לו לבן"). וכשם שביציאת מצרים ה' ענין המס"נ עוד בהיותם במצרים - כן הוא עתה, שגם בזמן הגלות ישנו ענין המס"נ, ועי"ז פועלים את הגאולה האמיתית והשלימה.



## **ד"ה 'החודש הזה' (י"ב ניסן - 'שבת הגדול' ה'תש"ל)**

"החודש הזה לכם ראש חודשים" וגו' "בעשור לחודש הזה ויקחו להם איש שה לבית אבות שה לבית". מהעניינים של "החודש הזה לכם" - ל"בעשור לחודש הזה" משמע שיש שייכות בניהם. השייכות היא "שהחודש הזה לכם" קאי על ספ' המלכות. והשלימות בזה היא "בעשור לחודש", שאז נבנית המלכות בשלימות בכל היו"ד ספירות שלה.

לאחמ"כ ממשיך הכתוב "איש שה לבית אבות שה לבית". "שה לבית אבות" - קאי על אברהם ויצחק. "ושה לבית" - קאי על יעקב. וזהו גם מ"ש "ואני תפלתי לך ה' עת רצון אלוקים ברוב חסדיך ענני באמת ישעך". "אלוקים" קאי על יצחק, "רב חסדיך" - אברהם, "ענני באמת ישעך" - יעקב.

וביאור הענין: בתיבת "עת רצון" יש ב' פירושים: (א) 'מלכות - ויסוד', היינו רצון זהשתלשלות. (ב) בחינת 'הכתר' - רצון שלמעלה מהשתלשלות. והיינו האופן הא' ('רצון') בא ע"י השכל והתבוננות, אהבה - ד'בכל לבבך'. האופן הב' (רצון שלמעלה מהשכל) - אהבה ד'בכל מאודך'.



### **'להבין הענין שנקרא שבת הגדול' (ח' ניסן - 'שבת הגדול ה'תשל"א)**

בטעם שמה של שבת זו 'שבת הגדול', נאמרו כמה וכמה טעמים. מכיוון שנעשה בו 'נס גדול', ועוד. אך עדיין יש להבין: ישנו חילוק בין לשון תורה ללשון חז"ל. בתורה משתמשים בלשון 'גדול', ובחז"ל - 'רבה' כגון: 'קידושא רבה', 'הושענא רבה', וכו'. א"כ היות ושבת זו היא תקנת חז"ל היה צריך להיות שמה 'שבת רבה'.

בנוגע לאכילת 'מצות' אצל בני' במצרים, מצינו ב' לשונות: בציווי שנצטוו לאכול קודם 'חצות' כתיב 'מצת' חסר וא"ו, וכשהתורה מתארת את אכילתם בפועל ('לאחר חצות', כי לא הספיק להחמיץ) כותבת 'מצות' עם וא"ו.

ענינה של אות וא"ו היא לחבר מן 'הקצה אל הקצה' - 'מפנימיות הכתר עד מלכות'. וזהו שלאחר חצות ישנה אות 'זא' מפני שהיה אז הגילוי ד-"מורא גדול" (יר"ע), משא"כ קודם חצות בני' היו בדרגת יר"ת.

והחיזוש: שכיום (לאחר מ"ת) קודם חצות מאיר הגילוי שלאחר חצות, וניתן לחברם יחד ('מורא גדול', יחדור בפנימיות). והוא מבחי' 'הגדולה' שלמעלה מ-'סדר השתלשלות' וזהו הטעם ששבת זו נקראת 'שבת הגדול' דווקא (מפני שמאיר גילוי זה).



### **'ד"ה 'בעשור לחודש' (י' ניסן - 'שבת הגדול' ה'תשל"ב)**

לקיחת השה ב"עשור לחודש" מסמלת בירור קליפת נגה, ארבעת ימי הביקור הם הסרת גקה"ט. וכן הוא בעבודה: עבודת האדם היא לברר את קליפת נגה. ושלמותה "בין מאה כאילו מת ועבר ובטל מן העולם" - שנגאל מהגבלות העולם.

בשביל לתקן קליפת נגה שהיא נה"ב ולהעלותה לנפש האלוקית, זקוקים לנפש השכלית. נפש האלוקית: ענינה ביטול לאלוקות. נפש הבהמית: ענינה מידות, מציאות משלה. דווקא ע"י נפש השכלית - שענינה הוא מציאות בפ"ע, אך שכלית, הנה על ידה ניתן לתקן את נפש הבהמית. על דרך זה הוא בישראל בכלל, שנמשלו לאותיות. ואותיות הן האור השייך לכלי, וכשמחברים



את האור עם הכלים מתקנים את הנה"ב. והחיבור הוא עד שהכלי יהיה בביטול, יותר מאור השייך לכלי. וכך גם בענין שם "ב"ן" שמבורר ע"י שם "מ"ה", אך לעת"ל יתעלה למעלה משם "מ"ה" - לשם "ס"ג".



## **ד"ה 'קול דודי'** ( י' ניסן - 'שבת הגדול' ה'תשל"ו )

"קול דודי הנה זה בא מדלג על ההרים מקפץ על הגבעות". הנה פסוק זה מדבר על גאולת מצרים. והטעם הוא: גלות מצרים היתה צריכה להיות ארבע מאות שנה, והקב"ה דילג על הקץ מפני שהיתה ירידה נוספת (וזהו שהיה גילוי נעלה - למעלה מהשתלשלות), ויצאו לאחר רד"ו שנה.

ובפרטיות: "מדלג על ההרים" - החל ב' ניסן, כיוון שאז בני"נ נצטוו על לקיחת הפסח, וכל עבודתו היתה באופן של מס"נ (שהו"ע 'דילוג וקפיצה').

איתא בזהר שעשירי בניסן קשור עם העשירי בתשרי (-ויה"כ). ויש להבין הרי הם ב' סוגי עבודה שונים. תשרי - בעלי תשובה; ניסן - צדיקים. כמו"כ יש להבין את ב' הפירושים בפסוק "מדלג על ההרים מקפץ על הגבעות". א: שגילוי זה בא בזכות האבות והאימהות ב: כפשוטו. ויש לבאר השייכות ביניהם.

ובהקדים: החילוק בין פסח, שבועות וסוכות הוא: שבועות וסוכות באים לאחרי עבודה שקדמתם, משא"כ בפסח שבא ללא הכנה. (ואדרבא) בני"ו היו במצב של "ערם ועריה". וזו הסיבה לגילוי האלוקי מלמעלה (בדילוג - שהגיע מדרגה נעלת שלא יכולה להתגלות באופן רגיל) כדי להוציאם ממצבם.

[וזהו שמובא במאמרים(על ד"ה זה) דאיתא בפדר"א "עד שלא נברא העולם, היה הוא ושמו בלבד". כי בכדי שיהיה 'דילוג' ד'גאולת מצרים' הוא דוקא ע"י 'הגילוי' של "הוא ושמו בלבד" וגילוי זה נמשך ע"י המס"נ ("משכו וקחו לכם"). והכח למסירות נפש זו, בא ע"י 'האבות' והאימהות - "מדלג על ההרים, מקפץ על הגבעות".

ואעפ"כ, ההמשכה מלמעלה היא למעלה מהאבות והאימהות - "על ההרים", ועל הגבעות". וזוהי ההשוואה דיוה"כ ועשירי בניסן ששניהם למעלה ממדידה והגבלה.



## **ד"ה 'קול דודי'** ( י"א ניסן ה'תשל"ו )

חג הפסח שונה משאר החגים בכך שכל ענינו הוא קפיצה ודילוג, ובא לידי ביטוי בשמו, ובכל עבודתו. בשונה מחג סוכות ושבועות שבהם העבודה קשורה עם האדמה, והשמחה שבהם היא על כך. בשונה בפסח שהשמחה היא רק מצד הציווי ד'מועדים לשמחה'.  
הטעם לחילוק זה: מפני שבגלות מצרים היו ישראל במצב ירוד מאוד עד כדי שאם היו נשארים

עוד כהרף עין לא היו יכולים להיגאל כלל. וזהו שהגאולה היתה ע"י דילוג, דהיינו ע"י הקב"ה בכבודו ובעצמו.

ובכדי להמשיך גילוי נעלה שכזה הוצרכה להיות עבודתם מעין זה. והיא עבודת המס"נ בלקיחת השה (שהיה עבודה זרה של מצרים) לקרבן פסח, ועי"ז פעלו את הגילוי של הקב"ה בכבודו ועצמו.

וכך בעבודת האדם בכל יום ויום, ובפרט בקריאת שמע; ישנה עבודת היציאה ממצרים. שגם בזה ישנם כמה אופנים: (א) בסדר מסודר (ב) באופן של מס"נ - קפיצה ודילוג. והכח לזה הוא ענין האמונה שבזכותה נגאלו ממצרים שישנה בכל יהודי ובפרט בתחילת היום באמירת 'מודה אני'.

[ע"י עבודת היהודי במס"נ - אמונה זו, הוא מתעלה ממצב של 'עומד' (שהיא דרגת המלאכים, עולמות ב"ע) למצב של 'מהלך' עולם האצילות, עבודת הצדיקים. אמנם גם אצילות הוא עולם, וישנו גם למעלה מזה והיא דרגת עולמות הא"ס וספירות - דגרת הכתר, ולכך מגיע רק ע"י המס"נ בעבודתו, והו"ע עבודת התשובה].

וזהו ענין ה"עשור לחודש השביעי" (יום הכיפורים) שעבודתו היא מצד היחידה - מס"נ. והוא מקביל ל"עשור בחודש הראשון" בו לקחו ישראל במס"נ השה לקרבן פסח.

וזהו מה שביאת משיח קשורה לעבודת התשובה, כי הגאולה הוא דילוג, וגאולת מצרים היתה באופן של דילוג(שזה תשובה).



## **ד"ה 'וערבה לה' מנחת יהודה' (י' ניסן 'שבת הגדול' ה'תשמ"א)**

"וערבה לה' מנחת יהודה וירושלים כימי עולם וכשנים קדמוניות". הנה פסוק זה הוא תחילת הפטרת שבת הגדול (כשחל בערב פסח), ויש לבאר השייכות ביניהם.

ובהקדים: ביאור כפילות הלשון בפסוק "כימי עולם - וכשנים קדמוניות". במדרש מבאר: "כימי עולם" קאי על משה; "וכשנים קדמוניות" קאי על שלמה (ונח). הצ"צ מבאר: "כימי עולם" הו"ע סדר השתלשלות; "ושנים קדמוניות" הו"ע שלמעלה מסדר השתלשלות: 'אריך אנפין', 'עתיק יומין' ולמעלה מזה.

וזהו "וערבה לה' מנחת יהודה וירושלים כימי עולם וכשנים קדמוניות". "יהודה" "ירושלים" קאי על עבודת הקרבנות 'רזא דקורבנא עולה עד רזא דא"ס', (והיא בבחינת ערבות). דהיינו: "שנים קדמוניות". ומאיך פועל גם בבחינת "כימי עולם" - המשכה בתיקון.

"שבת" היא העלאה דימות החול - "שנים קדמוניות". ובשבת הגדול, ישנו עילוי שנעשה בה נס גדול ("מכה מצרים בכוריהם") - היינו שחודר בטבע שהמצרים עצמם מכים זה בזה - "כימי עולם".

וזה נעשה ע"י "יהודה - וירושלים" - בני, ששורשם בעצמות.





## ד"ה 'בעשור לחודש'

### (י' ניסן 'שבת הגדול' ה'תשמ"ב)

בטעם ציווי לקיחת השנה, ד' ימים קודם יציאת בני ישראל ממצרים - מבאר הצ"צ: נטילת השנה ענינה בירור קליפת נגה (ונעשה דווקא ביום העשירי, שישנה שלימות העשר כוחות), ולאחמ"כ ג' ימים בירור ג' קליפות הטמאות, ויום י"ד הוא ההעלאה לקדושה.

ולכן השחיטה היא לאחר חצות יום י"ד, ששייך לטוב שבנגה. (ומבאר ענין ד' הקליפות, וחלוקתן ל - ד' סוגים) ואכילת הפסח במוצאי י"ד - בחי' אתהפכא - נעשית הגאולה בשלימותה. ובעבודת ה': כשעובד עבודתו עם עשר כוחותיו (מתאפשר ענין לקיחת השנה), יש להתחיל מהעבודה דאתכפיא, ולאחמ"כ באה העבודה דאתהפכא שהיא תכלית העבודה.

יסוד ושורש עבודה זו הוא מס"נ - הן בפשטות, לקיחת ע"ז של מצרים. והן בפנימיות - קשירתו לרגלי המיטה - מלכות (שרגלי ירדות).



## ד"ה 'כגוונא'

### (ח' ניסן 'שבת הגדול' ה'תשמ"ה)

עיקר מהותו של האדם הוא מידותיו (וזהו שעיקר עבודתו בתיקונם). לכל מידה מציאות בפ"ע. משא"כ המוחין, שענינם אחדות (וישנן מדות שבשכל ומאחדות בתכלית). הנה כתיב "אתם קרואים אדם ע"ש אדמה לעליון". וכשם שישנם מדות ומוחין למטה כמו"כ הוא למעלה. דהיינו: עולמות בי"ע - מידות, ואצילות - עולם האחדות - מוחין.

ובשבת, ע"י ספירת המלכות נעשית עליית העולמות לאצילות, ונעשה חיבור ואיחוד מדות במוחין "אוף הכי איהי אתייחדת לתתא", כשעומק הכוונה שיהיה התכללות המלכות במידות דהיינו חיבור ז"א ומלכות, "למהוי עמהון חד לקבל חד".

ובכדי לחברם צריך לכת שלישי נעלה מהם, בחי' הכתר ("ואתעטרת בכמה עטרין לגבי מלכא קדישא"). והמשכה זו נעשית ע"י עבודת בני"ב בקבלת השבת - תוספת שבת, שממשיכים ברכה (מלשון המשכה) בספי' המלכות ("ואתעטרת לתתא בעמא קדישא" . . . "ולומר ברכו את ה' המבורך").

ועבודה זו (יחוד זו"נ, ע"י בחי' הכתר) קשורה ליציאת מצרים (ושבת הגדול), דהנה בני"ב נצטוו "ולקחתם לכם אגודת אזוב". "אגודה" - התאגדות והתאחדות, שנעשה ע"י ה"אזוב" (אור עליון שמחברם) - א' - רזא עילאה. ז' - שבע מידות. ו' - המשכה באות ב' - בעולם ("בראשית ברא").

והכח לעבודה זו, בא ע"י הביטול. וזהו שהאזוב קטן מכל הצומח ("ואתעטרת לתתא בעמא קדישא").



## **ד"ה 'ויאמר ה' אל משה' (י' ניסן 'שבת הגדול' ה'תשמ"ו)**

בני ישראל נצטוו "בעשור לחודש" לקחת ששה לבית, כדי לשחטו בלילה ארבעה עשר בניסן (קרבן פסח). וישנם עוד כמה וכמה ציונים באכילת הקרבן כגון: לאכול אותו "מתניכם חגורים", וכו'. ויש לבאר הקשר בין ציווי זה שנאמר דווקא ב"עשור לחודש", לגאולת מצרים (דמזה שנאמר קודם, משמע שיש שייכות ביניהם):

"עשור" - קאי על הכתר (למעלה מסדר השתלשלות). "חודש" - קאי על ספי' המלכות - המשכה מלמעלה מהשתלשלות עד למלכות. וזה היווה ההכנה לאותו גילוי שהיה ביציאת מצרים, כמ"ש: "ופסח (כתר) הוי' על הפתח" (מלכות).

'כל הגליות נקראו ע"ש מצרים', וכן הגאולות (ובעיקר הגאולה העתידה) שנאמר "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות". ולכך, עבודתנו צריכה להיות מעין עבודת בני ישראל אז (המשכת אור שלמעלה מהשתלשלות במלכות).

וכך זוכים לגאולה באופן ד-א'חישנה', "וארו עם ענני שמיא".



## **ד"ה 'ויאמר ה' אל משה' (י"ג ניסן ה'תשמ"ח)**

תורה מלשון הוראה והוראה נצחית בכל הזמנים, ומכל סיפורי התורה. ובפרט יש לבאר ההוראה מסיפור יציאת מצרים ("בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים") והציוויים על קורבן פסח.

בנוגע לקורבן פסח כתיב: "ויאמר ה' אל משה ואהרן החודש הזה לכם". משה ואהרן הם כנגד ג' הקווים שעליהם העולם עומד: תורה - משה (מקבל התורה, מדת האמת). תפילה וגמ"ח - אהרן (איש החסד ואהבה - גמ"ח, אהבת ה' - תפילה).

וע"י עבודה (בג' הקווים - "ויאמר ה' אל משה ואהרן") באים ל-"החודש הזה לכם" - התחדשות ישראל בגאולה השלמה.

"ושחטו אותו ונתנו על שתי המזוזות ואכלו את הבשר בלילה הזה" צלי אש וגו' "משכו וקחו לכם".

דהיינו: העבודה צריכה להיות "משכו" - משכו ידיכם מכל דבר המנגד לתומ"צ. "וקחו לכם" - לקיחת תומ"צ באופן שחודר בכל חלקי האדם "ראשו על כרעיו ועל קרבו" באופן של צלי אש - באש הקדושה.

ובאים לסיום הכתוב "מצות יאכל את שבעת הימים ולא יראה לך חמץ בכל גבולך". העבודה בשבעת המידות ("שבעת ימים") מביאה "לכל גבולך" - "כי ירחיב ה' אלוקיך את גבולך", בגאולה האמתית והשלמה.







שער  
גלות  
מצרים

ובו ג' מאמרים





---

## מפתח

---

**ד"ה 'כמה מעלות טובות'**  
(ליל ב' דחג הפסח ה'תשח"י)

**ד"ה 'ויאמר יהושע'**  
(ליל ב' דחג הפסח ה'תש"כ)

**ד"ה 'להבין ענין דתלת כלילין'**  
(ליל ב' דחג הפסח ה'תשכ"ג)



## **ד"ה 'כמה מעלות טובות'** (ליל ב' דחג הפסח ה'תשח"י)

מדת "ארך אפים" היא הממוצע שבין הבחי' שלמעלה מהכלים (בלי גבול) לבחי' הכלים (ההגבלה שבמידות), והוא ענין הטוב, שעל ידו נעשה הצמצום להשפיע למטה.

ובזה גופא יש ב' בחינות: "טוב הוי' לכל" - חיצוניות המקיף, ששם "כחשיכה כאורה". "טוב הוי' לקויו" - פנימיות המקיף, ששם ההמשכה היא במקום הראוי דוקא. וזהו בחי' הטוב דיוסף ("יוסף בן שבע עשרה שנה", בגימטריא טוב).

וזהו שגלות מצרים נמשכת מאותיות "ים" (מצרים אותיות "מצר ים") שבמדת "ארך אפים" (שמהם למדים שמאריך אף גם לרשעים), חיצוניות המקיף. ועי"י יוסף נעשה סו"ס "גבה דילי" מצד פנימיות המקיף. וענין זה נעשה ע"י עבודת יוסף דוקא, שעבודתו היא למעלה מעבודת הבירורים (למעלה מעבודת שאר השבטים שהיא עבודת הבירורים), ועל ידה באים לבחי' פנימיות המקיף.

וזהו "כמה מעלות טובות למקום עלינו", שמעלות אלו הם בבחי' היסוד, מדריגתו של יוסף, שממשיך את המקיף בפנימיות.



## **ד"ה 'ויאמר יהושע'** (ליל ב' דחג הפסח ה'תש"כ)

"בעבר הנהר ישבו אבותיכם גו" - שורש הנשמות הוא למעלה מבחי' נהר (מחשבה), בבחי' פנימיות א"ק, ולמעלה יותר - בבחי' האותיות שבעצמות אוא"ס שלפני הצמצום. "ואקח את אביכם גו' ואולך אותו בכל ארץ כנען" - שמשם נמשכו עד לבחי' המלכות, ושם נעשו בבחי' מרכבה לבחי' חג"ת דאצילות, ועי"ז נתנו הכח לזה לבניהם אחריהם עד עולם. והמשכה זו היא בכח העצמות דוקא ("ואקח" דייקא).

וזהו "ואעשך לגוי גדול - זהו שאומרים אלוקי אברהם", כי גדולה הו"ע החסד והאהבה (ונקראים כן ע"ש "גדול הוי'", כי באהבה זו נכלל גם דחילו, ומזה נמשכת עבודת התומ"צ בפועל, שהם ד' אותיות שם הוי' שבכאו"א מישראל, וענינם בעבודה: יו"ד - ביטול ומס"נ, ה"א - התבוננות, וא"ו - לימוד התורה, ה"א - קיום המצוות).

"ואברכך" - זהו שאומרים "אלוקי יצחק", שעל ידו נמשך תגבורת הברכות לעולם. "ואגדלה שמך" - זהו שאומרים "אלוקי יעקב", מדת התפארת, שיש בה הן המשכת הגדולה דאברהם והן תגבורת הברכות של יצחק.

ולכן לאחר שנכנסו ישראל לארץ, שהוצרכו להתחיל בענין העבודה בגשמיות, הי' גילוי נבואה זו ליהושע - נתינת כח לישראל לעבוד עבודתם בדברים הגשמיים שיהיו גם הם מרכבה לאלוקות, שהכח לזה הוא מהעצמות.



## **ד"ה 'להבין ענין דתלת כלילין' (ליל ב' דחג הפסח ה'תשכ"ג)**

שרפים - מעמדם בעולם הבריאה, שבו מאיר בחי' המוחין, (דאימא עיילאה מקננא בתלת ספרין בכרסאי' שהוא עולם הבריאה). ולכן עבודתם היא בבחי' יושר - השגת אלוקות (חב"ד), ולאח"ז התגלות המידות (חג"ת) והדביקות בפועל (נה"י).

אופנים - מעמדם בעולם העשי', ששם מאיר בחי' נה"י בלבד, ולכן עבודתם היא בבחי' עיגולים - בחי' הודאה בלבד (נה"י), ללא מעלה ומטה.

לאידך יש מעלה באופנים לגבי השרפים - שביטול השרפים הוא במדידה והגבלה, להיותו מצד ההשגה, משא"כ ביטול האופנים הוא ביטול אמיתי. ויתרון זה שבאופנים קשור עם הגלגול שלהם, שהו"ע הירידה דבחי' חב"ד שבהם להיות בהעלם, שעי"ז ההודאה שבהם היא בגילוי.

ומזה מובן גם בנוגע לשורשם - בחי' הקו (יושר, שורש השרפים) ובחי' העיגול הגדול שלפני הצמצום (עיגולים, שורש האופנים): אף שבחי' העיגולים הוא למעלה הרבה מבחי' היושר, מ"מ היושר הוא מבחי' רוח, והעיגולים הם מבחי' נפש (שלמטה מרוח).

ומזה מובן גם בנוגע לענין גלות מצרים - שהוא בדוגמת ענין העיבור, ש"ראשו מקופל בין ברכיו", התכללות דחב"ד וחג"ת בנה"י באופן של עיגול ("תלת כלילין גו תלת") - שעם היותו למטה ביותר הרי שרשו הוא בבחי' המקיף דעיגולים דקדושה.





---

שער  
**יציאת  
מצרים  
ברוחניות**

ובו י' מאמרים





---

## מפתח

---

**ד"ה 'עבדים היינו'**  
(ליל ב' דחג הפסח ה'תשכ"ב)

**ד"ה 'כמה מעלות טובות'<sup>1</sup>**  
(ליל ב' דחג הפסח ה'תשכ"ז)

**ד"ה 'כימי צאתך'**  
(ח' ניסן - שבת הגדול ה'תשכ"ח)

**ד"ה 'להבין ענין פסח ומצה'**  
(ליל ב' דחג הפסח ה'תשכ"ח)

**ד"ה 'עבדים היינו'**  
(י' ניסן, שבת הגדול ה'תשכ"ט)

**ד"ה 'וככה תאכלו'**  
(י"א ניסן ה'תשל"ז)

**ד"ה 'כימי צאתך'**  
(י"א ניסן ה'תשמ"ב. מוגה מלוקט ח"ב)

**ד"ה 'כימי צאתך'**  
(י"א ניסן ה'תשמ"ג)

**ד"ה 'כימי צאתך'**  
(י"א ניסן ה'תשמ"ה)

**ד"ה 'עבדים היינו'**  
(ח' ניסן ה'תשמ"ח - שבת הגדול)

---

(1) כן הוא ב-א' מההנחות, וכן שמענו מהרב י"י אופן (שנכח שם) שזהו הדיבור המתחיל. ובהנחה אחרת ד"ה: 'אילו קרא לנו'.



## **ד"ה 'עבדים היינו' (ליל ב' דחג הפסח ה'תשכ"ב)**

ענין הגלות ("עבדים היינו לפרעה במצרים"): הוא לפי שהשפעה היא רק מבחי' המקיף, שמשם נמשכת יניקה לחיצונים (ואילו יניקת הקדושה היא מבחי' הפנימיות). והיציאה מהגלות ("ויוציאנו הוי' אלקינו משם"), היא ע"י המשכת המקיף בפנימיות דוקא - או"א שהלבישו לזרועות דאריך.

ובזה ב' אופני המשכה: ע"י שערות - מפנימיות אריך, וע"י לבושים - מחיצוניות אריך. וכאשר חיצוניות אריך נמשך בפנימיות - מתבטלת יניקת החיצונים שהיא מחיצוניות המקיף. ענין יצי"מ בעבודה - שלא מספיקה העבודה שמצד הכחות המקיפים, אלא צ"ל גם ההמשכה בכוחות הפנימיים. זוהי ההכנה להמשכת המקיף בפנימיות שהיה במתן תורה. ("בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים על ההר הזה").



## **ד"ה 'כמה מעלות טובות' (ליל ב' דחג הפסח ה'תשכ"ז)**

"הפך ים ליבשה" - היינו שהאור האלקי שמאיר בעלמין סתימין (בחי' ים) ונמשך ונתגלה בעלמין דאתגליין (בחי' יבשה). ולכן נותנים שבח והוד' להקב"ה על עצם קריעת ים סוף ("לגזור ים סוף לגזרים כי לעולם חסדו", "אילו קרע לנו את הים כו' דיינו"), גם ללא הענין ד-"העביר ישראל בתוכו".

וממשיך ומוסיף "והעביר ישראל בתוכו כי לעולם חסדו" ("העבירנו בתוכו בחרבה"), שזהו חסד בפ"ע - שאף שהאור שמאיר בעלמין סתימין נמשך והתגלה למטה, מ"מ לא נתבטלו ממציאיותם. וענין זה הוא ע"י גילוי מהותו ועצמותו ית' שלמעלה משניהם (ים ויבשה, עלמין סתימין ועלמין דאתגליין).

ועפ"ז יובן הטעם שהפיסקא "כמה מעלות טובות כו'" היא בהמשך לפיסקא "כל מכה ומכה כו' של חמש מכות" - ע"פ המבואר במחלוקת ר"א ור"ע האם כל מכה היתה של ארבע מכות או של חמש מכות, שלדעת ר"ע המכה לא היתה רק בד' היסודות אלא גם בבחי' היולי העצמי, שענין זה הוא ע"י התגברות הקדושה בבחי' היולי שבה, שהו"ע הכתר שלמעלה מאצילות. וזהו מ"ש בסיום הפיסקא "ובנה לנו את בית הבחירה" - שבו הוא גילוי העצמות באופן שאינו פועל ביטול המציאות; ומסיים "לכפר על כל עוונותינו", כי המשכת אור הבל"ג שלמעלה מהשתלשלות הוא ע"י עבודת התשובה.



## ד"ה 'כימי צאתך'

(ח' ניסן - שבת הגדול ה'תשכ"ח)

גלות מצרים ענינה - שהמוחין דאו"א מאירים בז"א ע"י מיצר הגרון. ויציאת מצרים קאי על יציאת המוחין דאו"א ממיצר הגרון להאיר בז"א ללא צמצום, ומ"מ, גם לאחר התגלות המוחין ביציאת מצרים, אין זה אלא בבחי' ידיעת המציאות בלבד ולא בבחי' השגת המהות. וזהו "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות", שגם לעתיד לבוא יהי גילוי המוחין דאו"א שלא ע"י מיצר הגרון, אלא שאז יהי זה באופן של ראי' והשגת המהות ממש ("אראנו נפלאות"). ונוסף לזה יהי לעת"ל גילוי בחינה נעלית עוד יותר - המשכת בחי' שלמעלה מהמוחין בהמוחין, שהו"ע בקיעת הנהר (בינה) שלמעלה מקריעת ים סוף (מלכות).



## ד"ה 'להבין ענין פסח ומצה'

(ליל ב' דחג הפסח ה'תשכ"ח)

גלות מצרים - מיצר הגרון, המפסיק בין המוח ללב ופועל שההשגה שבמוח לא תומשך במדות שבלב. יציאת מצרים - המשכה מהמוחין למדות שלא ע"י מיצר הגרון, עד שלפעמים המוחין עצמם נמשכים בהמדות. בהמשכת המוחין גופא - ישנם מוחין דאבא ומוחין דאמא, שהחילוק ביניהם הוא ע"ד החילוק בין ידיעת המציאות (מוחין דאמא), להשגת המהות (מוחין דאבא). ומעלת חג הפסח היא שבו ישנה הן המשכת מוחין דאבא והן המשכת מוחין דאמא. אלא שההמשכה היא שלא בסדר והדרגה - גדלות ראשון וגדלות שני לפני הקטנות, כי מכיון שישנו ענין מיצר הגרון, לא תהי' תועלת בהמשכת מוחין דקטנות תחלה. וכל זה הוא בליל הפסח, אבל לאח"ז צ"ל סדר והדרגה דוקא שהו"ע ספירת העומר.



## ד"ה 'עבדים היינו'

(י' ניסן, שבת הגדול ה'תשכ"ט)

קרבת עולה - יש בו רק ענין ההעלאה (הקרבה ע"ג המזבח), וענין ההמשכה בא לאח"ז. קרבן חטאת - יש בו גם ענין ההמשכה בעולם האצילות (אכילת כהנים). קרבן שלמים יש בו גם ענין ההמשכה למטה ביותר, בעולמות ב"ע (אכילת בעלים, שגם היא חלק מענין הקרבן, שהרי האכילה היא "לפני ה'", ולא הנאה גשמית). ולכן נאמר "וזאת תורת זבח השלמים" (בוא"ו), שהו"ע החיבור דז"א (וא"ו) ומלכות ("זאת"), שעל ידו נעשית ההמשכה בב"ע. הטעם שההמשכה למטה היא ע"י קרבן שלמים דוקא - לפי שהוא מפנימיות הרצון, שממנו אין יניקה לחיצונים) משא"כ קרבן חטאת הוא מוחיצוניות הרצון, שממנו יכולה להיות יניקה לחיצונים).

וזהו "עבדים היינו לפרעה במצרים", שהעבודה היא בבחי' מצרים וגבולים ולא בהקרבת חלב





ודם, ואז ההמשכה היא מחיצוניות הרצון בלבד ("פרעה" אותיות "הערף", "פנו אלי עורף ולא פנים"). "ויוציאנו הוי' אלקינו משם" - היציאה ממצב זה היא ע"י ההרגשה שהוי' הוא כחנו וחיותנו, "ביד חזקה ובזרוע נטויה" - ההמשכה למטה בחסד וגבורה באופן של התלבשות.



## ד"ה 'וככה תאכלו' (י"א ניסן ה'תשל"ז)

בגמ' נאמר שדווקא פסח מצרים נאכל בחיפזון, משא"כ פסח דורות. מ"מ מאחר ש - "בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים", מובן שעניין החיפזון קיים בכל דור ודור.

החיפזון בעת יציאת מצרים היה, הן: חיפזון מצרים, ישראל, ושכינה. באופן של בריחה, "כי ברח העם". משא"כ לעת"ל יצאו ב- "שובה ונחת".

ויש לבאר השייכות ביניהם. חיפזון השכינה תלוי בחיפזון ישראל, כיון שכל ההמשכות למעלה נמשכים ע"י ישראל, וע"י חיפזון ישראל נעשה חיפזון מצרים. הטעם שהיה צורך בחיפזון ישראל כיון שהיו רק בתחילת העבודה בחי' אתכפאו וצריכים להזהר מעניינים לא רצויים לכן נחפזו. כאשר הקב"ה רואה שבנ"י צריכים סיוע אינו מביט אל מעשיהם, (ומשום כך הוא תלוי בחיפזון של ישראל). וכן החיפזון של מצרים, ע"י שהקב"ה לא מביט על מעשיהם, ולכן ניצוצות הקדושה שנמצאים בגלות נעשים באופן של חיפזון - שבנ"י יבררו אותם, (וזהו שחיפזון מצרים תלוי בעם ישראל).

בעבודת האדם: כללות ענין החיפזון הוא עבודת התשובה וזה שייך גם בצדיקים. וההכנה לחיפזון הוא ע"י "מתניכם חגורים" - ענין האמונה. וע"י תושבע"פ פועלים שהיא תהיה בפנימיות. "נעליכם ברגליכם" - העבודה דעיבוד עורות- הנה"ב, והגוף. שיהיו נעלים לרגל - נה"א. "מקליכם בידכם" - ודברים שאי אפשר להסביר ע"פ שכל לנה"ב פועל ע"י המקל.



## ד"ה 'כימי צאתך' (י"א ניסן ה'תשמ"ב. מוגה מלוקט ח"ב)

ב' פירושים בפ"י "כימי צאתך": (א) שהגאולה העתידה תהי' כהגאולה דיצי"מ. (ב) שנפלאות הגאולה העתידה יהיו נפלאות גם בערך הנפלאות דיצי"מ, כי ביצי"מ נמשכו נ' שערי בינה ולעת"ל יומשכו נ' שערי בינה כמו שהם בכתר, עד לבחי' פנימיות עתיק.

הטעם שמדמה הכתוב את נפלאות הגאולה העתידה להנפלאות דיצי"מ (לפירוש הב') - כי ביצי"מ נפתח הצינור של כל הגאולות, גם על הגאולה העתידה. וזהו "כימי" לשון רבים, כי כל הימים עד הגאולה העתידה הם "ימי צאת מארץ מצרים", בכל יום באופן נעלה יותר, עד לתכלית השלימות בגאולה העתידה.

ודוגמת סדר זה ישנו בכל יום, שבתחלת היום נמצא האדם "במצרים" (מיצרי וגבולי הגוף),

ואח"כ היא העבודה בבחי' אתכפיא (בדוגמת יצי"מ) ואתהפכא (בדוגמת הגאולה העתידה). ומכיון שיש מעלה בבחי' אתכפיא על בחי' אתהפכא מזכירים יצי"מ גם לע"ל. וזהו "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות", שבגאולה העתידה יהיו ב' המעלות - הן המעלה דאתכפיא והן המעלה דאתהפכא.



### **ד"ה 'כימי צאתך' (י"א ניסן ה'תשמ"ג)**

"כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות". מביא: (א) דיוק 'רבותינו נשיאינו' מה קשרן המיוחד של הגאולות (הנ"ל) שתמיד מוזכרות יחד. (ב) דיוק 'זההר' מה הוא "כימי" לשון רבים והרי יציאת מצרים היתה ביום אחד. (ג) מה הוא הדגש על ה'יציאה ממצרים' לכאן העבודה היא היציאה מעבודת לחירות.

ומקדים: כל עבודה גשמית משתלשלת מרוחניות; כך גם יציאת מצרים הגשמית מגיעה מעבודה של 'היציאה מהמיצרים שבכל יום - בעבודת האדם'.

עבודת האדם את קונו בנויה מ'שכל' שמשפיע על ה'מידות' שבלב, אך בגלל שטבעם הפוך ('מוחין' - קרירות, 'מידות' - התפעלות) צריכה להיות ירידה ושינוי במעלת ה'שכל' שמתהפך ל'מידה' מתפעלת וזה נעשה ע"י מיצר הגרון.

במיצר, השכל נחסר. לכן ישנה אפשרות ל'ייקת החיצונים', עד שיפריעו ל-'מוח שליט על הלב' ועד שיוכל גם לעבור על 'רצונו ית' ולגלות מעל שולחן אביו ולכן כל הגלות מגיעה ממצרים - מלשון 'מיצר'.

ועבודתנו: לצאת ממיצרים וגבולים אלו, וגם יהודי שעבודתו איננה בשלימות ניתן לו הכח לכך ע"י שהקב"ה קרא לבני ישראל "אלוקים אתם", וברא אותם 'בצלמו'; ולכן בכל מצב יש ליהודי כח להתגבר על המונעים אותו ולהלחם עמם באופן של "כי תצא למלחמה על אויבך" מ'לכתחילה אריבער'.

וכל זה אפילו בחושך של זמנינו; שכל אחד יכול בכל יום לבנות לו ית' בעוה"ז 'דירה ראויה שבה תתגלה עצמותו'.



### **ד"ה 'כימי צאתך' (י"א ניסן ה'תשמ"ה)**

כל הימים מאז יציאת מצרים עד לגאולה העתידה נקראים "ימי צאתך מארץ מצרים" (וזהו שהלשון הוא "ימי" לשון רבים אפי' שהגאולה היתה ביום אחד).

ענין יציאת מצרים שבכל יום, יובן בהקדים 'שורש ענין מצרים'. ענינו של מצרים בעבודת האדם הוא, 'עבודה מתוך מיצר' - במדידה והגבלה, עד שמכך נשתלשל מצרים כפשוטו. ועד שישנו שם 'מלך' שמכריז "לא ידעתי את הוי" - כפירה בשם אלוקים.



והשורש לכך הוא 'צמצום הראשון' שנעשה למעלה. וכשם שהירידה למצרים היא בצמצום רבים, כך היציאה היא בסדר והדרגה.

וזהו יציאת מצרים שבכל יום שעולה מדרגה לדרגה עד לשלימות בגאולה - לעת"ל.

והכח לעבודה זו (מידי יום) בא מיציאת מצרים בפעם הראשונה, המשפיעה כח שהעבודה בזמן הזה יהיה בבחינת חירות. וע"י העבודה באופן זה באים באופן של 'דילוג' לגאולה העתידה.



## ד"ה 'עבדים היינו'

### (ח' ניסן ה'תשמ"ח - שבת הגדול)

יציאת מצרים משולה ללידה:

מצב של שיעבוד לפרעה (בחינת עורף ו'העדר חיות'), שייך רק בזמן גילוי 'חיצוניות הרצון'. וביציאת מצרים האיר פנימיות הרצון, שזהו ענין הלידה ממקום ששייך בו 'חיצוניות הרצון' למקום נעלה יותר שאצלו 'חיצוניות ופנימיות שווים'. וזהו הטעם שהיציאה נעשית דווקא בכח העצמות.

אמנם לאחר הלידה צריך להיות ענין הצמיחה, שזהו במשך מ"ט ימי 'ספירת העומר' עד שמגיעים 'למתן תורה'.

ובעבודת האדם: ("בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו, כאילו הוא יצא ממצרים").

'לידה', יציאה ממצרים - קאי על עבודה 'במסירות נפש'.

'צמיחה', ספירת העומר - עבודת המדות 'עבודה פנימית' עם סדר מסודר.

ועבודה זו חייבת להיעשות בתכלית הזריזות, "כי בחיפזון יצאת ממצרים". (ואין זה בסתירה עם העבודה ד- "שובה ונחת", כי לעת"ל יהיה ב' בחי' אלו).

ואע"פ 'שכבר כלו כל הקיצין', וסיימו לצחצח את הכפתורים וכו', א"כ מדוע דורשים עבודה זו? (והתמיה גדולה יותר שאין איש שם לב לשאול שאלה זו).

הנה בכל זאת נדרשות ב' סוגי עבודות:

(א) 'סדר והגבלה' - חג הפורים ("אכתני עבדי אחשורש אנן").

(ב) עבודה שלמעלה 'מסדר והגבלה' - חג הפסח.







---

שער  
יציאת  
מצרים  
שבכל יום

ובו ו' מאמרים





---

## מפתח

---

**ד"ה 'ועברתי בארץ מצרים'**  
(ליל ב' דחג הפסח ה'תשי"ט)

**ד"ה 'אנכי ה"א'**  
(ליל ב' דחג הפסח ה'תשכ"ו)

**ד"ה 'בכל דור ודור'**  
(י"א ניסן ה'תשל"ד)

**ד"ה 'בכל דור ודור'**  
(י"ג ניסן ה'תשל"ח)

**ד"ה 'בכל דור ודור'**  
(י"א ניסן ה'תשמ"א)

**ד"ה 'בכל דור ודור'**  
(י"ג ניסן ה'תשמ"ה)



## ד"ה 'ועברתי בארץ מצרים' (ליל ב' דחג הפסח ה'תשי"ט)

"מצרים" - מיצר הגרון, שהו"ע הפסק אור השכל, שעל ידו היא ההמשכה מן השכל אל המידות (דכיון שהמוחין והמידות הם הפכים, בהכרח שיהי' הפסק ביניהם, כי בין יש ליש צ"ל אין). וכיון שבמקום המיצר אין גילוי כלל, יכולה להיות ממנו יניקה לחיצונים. ולכן בהכרח שתהיה היציאה מהמיצר, שהוא גילוי אור המידות.

הטעם שיש צורך בגילוי המידות (והשגת השכל בלבד אינה מספקת) - כי תכלית הכל היא המעשה בפועל, וקיום המצוות בפועל מתוך חיות הוא ע"י התעוררות המידות דוקא (משא"כ מצד השכל גרידא, אפשר שההנהגה בפועל לא תהי' כן).

ובזה גופא ב' מדריגות: (א) לילה - אהבה לאלוקות משום שאלוקות היא חיי נפשו ("נפשי אויתיך בלילה"). (ב) יום - אהבה באופן שרצונו בעצם באלקות. וסדר העבודה הוא תחילה צ"ל העבודה דבחינת לילה (התחלת יציאת מצרים בלילה), ואח"כ העבודה דבחי' יום (גמר יציאת מצרים ביום).



## ד"ה 'אנכי ה"א' (ליל ב' דחג הפסח ה'תשכ"ו)

גם אצל האבות היו (לא רק ניסים המלובשים בטבע, שנמשכים משם שד-י, אלא גם) ניסים גלויים שיוצאים מדרכי הטבע שנמשכים משם הוי'. ומ"מ, "שמי הוי' לא נודעתי להם" שם הוי' דלעילא, שנתגלה במ"ת, לאחרי יציאת מצרים, יציאה מכל המיצרים וגבולים.

ולאח"ז מלחמת עמלק - שלא יכול לסבול הגילוי דשם הוי' דלעילא. ועל זה בא הציווי "זכור גו' לא תשכח", כיון שעמלק מנסה גם להשכיח את הגילוי אלקות שכבר נמשך לפני"ז.

יצ"מ ומלחמת עמלק בכל יום - נתינת כח לכאו"א לצאת מהמיצרים וגבולים שלו, החל ממעמד ומצב של חולי ממש, ועד למעמד ומצב דחולה בגימטריא מ"ט, שיגיע לגילוי שער הנו"ן.



## ד"ה 'בכל דור ודור' (י"א ניסן ה'תשל"ד)

ביציאת מצרים ישנן ד' דרגות: (א) יציאת מצרים בפעם הראשונה. (ב) יציאת מצרים שבכל דור ודור. דהיינו, בכל שנה בליל ט"ו בניסן ובפרט באמירת ההגדה. (ג) יציאת מצרים שבכל יום

בשעת ק"ש. (ד) יציאת מצרים בגאולה העתידה. ויש להבין, הרי בגאולה העתידה יהיה גילוי אלוקי שלא בערך - "ונגלה כבוד הוי' וראו כל בשר", גילוי כח הפועל בנפעל, וא"כ מה הוא הענין שיזכירו יציאת מצרים לעת"ל.

ויובן בהקדים: מצרים - מלשון מיצר וגבול הראש למיצר הוא: צמצום הראשון שממנו נתהוו כל המיצרים - עד מצרים בגשמיות. ועבודת האדם היא לצאת ממצרים וגבולים אלו ואפי' ממצרים של קדושה - שילמד ויתפלל למעלה מכוחותיו.

וזהו שיציאת מצרים נאמרת בק"ש (פעמיים בכל יום), מפני שאז הוא מוסר נפשו "באחד" ועובד עבודתו בבחי' "בכל מאדך", עד שמגיע לבחי' אהבה ש-ועמך לא חפצתי שאינו חפץ "לא בג"ע שלך ולא בעוה"ב שלך רק אותך בעצמך". (ובחי' זו היתה אצל אדה"ז שהיה אומר כך בעת תפילתו. ומכך שסיפרו לנו, גילו בכל אחד בחי' זו גם).

וזהו שיזכירו עבודה זו (יציאת מצרים), כי שכופה עצמו ויוצא מהמצרים והגבולים שלו - בחי' אתכפיא ("אסתלק יקרא דקב"ה בכולהו עלמין"), וזה נעלה במידה מסוימת מבחי' אתהפכא (שיהיה לעת"ל).



## ד"ה 'בכל דור ודור'

### (י"ג ניסן ה'תשל"ח)

"בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים". היציאה ממצרים היא מכל המיצרים והגבולים, גם הרוחניים, ומכללות ענין הצמצום בבריאה. מצרים הוא לשון מיצר מ"י, שמעלים על בחינת "מי ברא אלה", המחייה את העולם; ודורשה התבוננות "שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה", בכדי שבחינה זו תורגש אצל האדם.

מבאר הלשון בריאה יש מאין, שהרי הבריאה היא ממהותו ועצמותו יתברך, "היש האמיתי". והכיצד נקרא אין? ומבאר שהכוונה ב - אין הוא לבחינה שאינה בגדר הבנה והשגה למעלה מהשכל לגמרי. והוא ע"ד ב' הבחינות שבכתר: חצי העליון - עתיק, שממנו הוא אמיתת ענין ההתהוות ומופלא ומובדל ממנה; חצי התחתון - אריך, שיש לו שייכות אל הנבראים, בריאה "יש מאין".

ב' בחי' אלו קיימים גם בישראל: (א) כפי שהם מאוחדים ממש עם העצמות "חלק אלוקה ממעל ממש", ללא קשר לבריאה; וכפי שהם קשורים להשתלשלות ישראל ר"ת יש שישים אותיות לתורה, אותיות קשורים לבריאה. ועל כך ביקש משה "ונפלינו אני ועמך"; שהבחינה העליונה, ה- 'נפלאה מהעולם', תהיה בגילוי לעיני כל.

והעצה לצאת מהמיצרים, היא ע"י התבוננות בניסים שאירעו בעבר, ופעלו על כללות הטבע ("חלות היא שנות ימין עליון אזכור גו' מקדם פלאך").







## ד"ה 'בכל דור ודור' (י"א ניסן ה'תשמ"א)

"בכל דור ודור [ובכל יום ויום] חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא היום ממצרים". וצריך להבין, (א) מה הוא הענין חיוב זה בכל יום? ובפרט ש-"דור" פירושו שורה - היינו שבכל שורה (= דרגא) שנמצא בה בעבודת ה' צריכה להיות היציאה ממצרים. (ב) כיוון שהזכירה פועלת "על כל ימי חיך" (כדוגמת מצוות הקהל) מדוע צריכה להיות זכירה פרטית בכל יום? והענין הוא: גלות מצרים היתה בכמה שלבים (א) בתחילה ירדת יוסף (ובה גופא כמה דרגות: כעבד, היותו בבית האסורים, וכו'). (ב) ירדת האחים ועקב. (ג) פטירת יוסף. (ד) תחילת השיעבוד. תחילה "בפה - רך" עד שבסוף היה "עבודות" כפשוטה. עד"ז הוא בירידת הנשמה בגוף דיש בה כמה וכמה דרגות.

וכשם שישנם דרגות בירידה; עד"ז ישנם דרגות ביציאה הן ביציאת מצרים, והן בגאולת הנשמה ממאסר הגוף. וזהו הטעם שצ"ל יציאת מצרים בכל שורה ושורה שהאדם נמצא בה - מפני שיש בזה שלבים (א) מיד בקומו משנתו אומר 'מודה אני' - אינו מזכיר שם קדוש. (ב) לאחמ"כ 'הודו להוי' - בח' הודאה בלבד. ועולה בדרגא אחר דרגא, "סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה". והכח לעבודה זו באה ע"י סיוע מלמעלה שהרי "אין חבוש מתיר עצמו" - וזהו מ"ש "ה' אלוקים צבאות השיבנו האר פניך ונושעה" - ע"י ש-"ה"א משבינו" מגיעים ל"נושעה" - גאולה נצחית תומ"י ממש.



## ד"ה 'בכל דור ודור' (י"ג ניסן ה'תשמ"ה)

"בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים", ומוסיף אדה"ז שיציאה זו צריכה להיות "בכל יום ויום והיא, יציאת נפש האלוקית ממאסר הגוף". ויש להבין: הרי הגוף מעלים ומסתיר על הנפש וקדם לנפש, וכאשר אדם קם מאירה הנשמה רק באפו ולאחמ"כ מתפשטת, משא"כ הגוף קם בריא ושלם. וא"כ איך עבודה זו שייכת בכל יום?

ויובן בהקדם: העילוי דעבודה זו (יציאה ממצרים) שעד כדי כך, שבגאולה יהיה אור נעלה יותר, ובכל זאת יזכירו עבודה זו. וטעם הדבר: הגאולה נמשלה לאור יום שאינו כבה, גאולה נצחית. וגאולת מצרים, לאור נר שכבה - גאולה שאינה נצחית.

אך ישנה מעלה באור הנר, שנדלק ע"י עבודת האדם. דהיינו: בנר ישנם ארבעה רכיבים: פתילה; שמן; ב' סוגי אור; האור הקרוב לפתילה, והיוצא ממנו.

ובעבודת ה': פתילה קאי על יר"ת (ה' אחרונה שבשם הוי'). שמן קאי על יר"ע (י' שבשם הוי'). וב' סוגי האור נמשלים ל- ב' סוגי אהבה: ע"פ טו"ד, ולמעלה מטו"ד (אות ה' ואות ו' שבשם הוי'). והכח שהאדם יוכל להגיע לדרגא זו, משום שנשמתו היא "נר ה' נשמת אדם". ולכך, בכוחו לגבור על גופו המעלים ומסתיר על אלוקות (מפני ששורש הנשמה נעלה יותר).

וכאשר מאיר הנר, דוחה (כופה) החושך שבאדם. ומסביבו, והנמצא בחלקו בעולם. וזהו ענינה של יציאת מצרים. שיוצא מרגילותו, ומדליק הנר שבנשמתו וכך מביא לגאולה השלימה. (ומכיוון שעי' עבודתו גרם להבאתה, יזכירו עבודה זו לעת"ל).





---

שער  
מצה  
ברוחניות

ובו ה' מאמרים





---

## מפתח

---

**ד"ה 'ויוצאינו הוי'**  
(ליל ב' דחג הפסח ה'תשכ"ט)

**'הא לחמא עניא'**  
(י"ג ניסן ה'תשל"ט)

**'הא לחמא עניא'**  
(י"ג ניסן ה'תשמ"א)

**'הא לחמא עניא'**  
(י"ג ניסן ה'תשמ"ב)

**ד"ה 'מצה זו'**  
(אור לי"ד ניסן ה'תשמ"ט, מוגה מלוקט ח"ג)



## **ד"ה 'ויוצאינו הוי'** (ליל ב' דחג הפסח ה'תשכ"ט)

מביא כמה תירוצים, על הקושיה לטעם שחיוב אכילת מצה הוא "על שום שלא הספיק בצקת של אבותינו להחמיץ", ולכאורה כבר נצטוו קודם לכן. (א) הציווי הי' על הלילה הראשון, ו"על שום כו" הוא על כל שבעת הימים. (ב) הציווי הי' על המצה שקודם חצות, ו - "על שום כו" הוא על המצה שלאחר חצות (וכן המצה שאוכלים עתה, אפילו קודם חצות). (ג) הציווי הי' מתחילה על שם העתיד ("מגיד מראשית אחרית").

"נגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקב"ה" - הגילוי דבחי "מלכותך" (מלכות דא"ס, האור כמו שהוא כלול בעצמותו) ב - "מלכות כל עולמים" (מלכות דאצילות), כדי שיוכל להיות היציאה ממצרים. והכלי לגילוי זה הו"ע המצה, ביטול ושפלות שלמעלה מטו"ד ("מיכלא דמהימנותא") וכן מלחמה עם הנפש הבהמית (לשון מצה ומריבה).

ומצד גילוי זה מתבטל סדר הזמן (שנתהווה ע"י "מלכות כל עולמים"), ולכן אפשר, וזהו העילוי שבמצה שאנו אוכלים יהיו ב' הבחינות דמצה - הן מצה שקודם חצות, והן מצה שלאחר חצות (משא"כ בשנה הראשונה שעדיין לא הי' גילוי זה).



## **'הא לחמא עניא'** (י"ג ניסן ה'תשל"ט)

בטעם אכילת מצה בליל הסדר מצינו ב' טעמים. (א) "הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים". (ב) "מצה זו גו' משום שלא הספיק בצקת של אבותינו להחמיץ". ואינם סותרים, מפני שעסקינן ב- ב' זמנים שונים לפני חצות, ולאחר חצות. והחילוק ביניהם: מצה שלפני חצות, בני"ה היו עדיין בגלות מצרים - בחי' אתכפיא לכך צריכה שימור. מצה שלאחר חצות בני"ה יצאו ממצרים "נגלה עליהם מלך מלכי המלכים" (עצמות ומהות), שלגבי דרגא זו אין שום מציאות אחרת - אינה יכולה להחמיץ ואינה צריכה שימור.

[וזהו מה שכתוב: "סור מרע ועשה טוב בקש שלום ורדפהו". "סור מרע" - אתכפיא. "עשה טוב" - אתהפכא. "בקש שלום" - נגלה (אתכפיא). "ורדפהו" - פנימיות התורה (אתהפכא)].

אמנם לאחר מ"ת מאיר גילוי זה אף לפני חצות - "נגלה עליהם מלך המלכים". והטעם הוא שהתבטלה הגזירה דעליונים ותחתונים ולכך בתחילת העבודה (שנמצאים עדיין בגלות פרטית) מיד "נגלה עליהם מלך מלכי המלכים" וגאלם, (ובשעת יציאת מצרים היה הגילוי העליון למטה לפי שעה).

וזהו שאומרים עכשיו: "הא לחמא עניא כו' בארעא דמצרים" (מצב של גלות, לפני חצות) וגם "מצה זו כו' עד שנגלה עליהם" כי לאחר מ"ת גם כשנמצאים ב"ארעה דמצרים" ישנה גם העבודה של מצה שאינה יכולה להחמיץ, מפני שעבודתו היא מהתחלה במס"נ.



### **'הא לחמא עניא'** (י"ג ניסן ה'תשמ"א)

ביציאת מצרים היו ב' סוגי מצות: המצה שאכלו בהיותם עדין במצרים, והמצות שאכלו בצאתם ממצרים; וב' סוגים אלו קיימים בעבודה הרוחנית בנפש האדם.

ובהקדים: ישנם ג' סוגי אהבות שבפסוק "ואהבת את ה' אלוקיך בכל לבבך, ובכל נפשך, ובכל מאדך". והסדר הוא: תחילת העבודה היא "בכל נפשך" - בעשר כוחות הנפש. ולאחמ"כ מגיע ל"בכל לבבך" - בשני יצריך, שהעבודה היא גם עם היצר הרע. ואח"כ מגיע ל"בכל מאדך" - למעלה ממדידה והגבלה

בעבודת האדם: יש ב' אופני עבודה 'אתכפיא' ו'אתהפכא' ובמצוות מצה ישנם ג' כ' ב' סוגי עבודה (הנ"ל): אתכפיא - מצה אין בה טעם, וההכנה שלה בהשתדלות שלא יהיה אפי' שמץ של התנשאות - חמץ גאווה.

אתהפכא - "שבעת ימים תאכל מצות" שנעשה דם ובשר כבשרו, ולאחמ"כ מתחיל בעבודה הפרטית "תספרו חמישים יום" עד שמגיע ליום החמישים ועולה לתכלית השלימות "חמץ תאפינה" - בח' אתהפכא.



### **'הא לחמא עניא'** (י"ג ניסן ה'תשמ"ב)

"הא לחמא כו' בארעא דמצרים". אף שאכלו המצות ביציאת מצרים, כפי שמוכח מהכתובים שהיו ב' סוגי מצות: מצה שלפני חצות מה שאכלו לפני מכת בכורות, ומצה שלאחר חצות שאכלו למחרת ביציאה בפועל. לאחר מתן תורה אוכלים מצות רק לפני חצות; ב' סוגי המצות קיימים כיום בעבודת האדם, ורמוזים בתיבות 'מצת' ו'מצות'.

המצה שלפני חצות היא העבודה דאתכפיא, וכפשטות שבאפיית המצה צריכים ללחוץ ולדקור כדי שלא יהיה חימוץ; וכן עבודת הבינוני (ולמטה ממנו) שצריך לשמור עצמו מרע; ואילו המצה שלאחר חצות היא העבודה דאתהפכא.

במאמר הצ"צ (שעליו מיוסד מאמר זה) מבאר חידוש נפלא, שהעיקר הוא עבודה דאתכפיא [בשונה מהמבואר בכ"מ שהוא אתהפכא], והוא עיקר "הא לחמא" כו', כי העבודה דאתכפיא היא היא הפועלת יציאת מצרים. כמעלת בעל התשובה על הצדיק - שמוציא וסוחב ניצוצות גם מגקה"ט.

לאחר מתן תורה (כשאוכלים המצות לפני חצות) ב' האופנים הם לפני האפיה, שצריכה שמור ולאחריה.



ההבדל שבין שבעת ימי הפסח - שנזהרים ממצה שרויה, ליום השמיני - שנוהגים לאכול בו שרויה, הוא משום שיום זה הוא מעין לעת"ל, ואפשר להעלות גם שרויה.



### **ד"ה 'מצה זו'**

(אור לי"ד ניסן ה'תשמ"ט, מוגה מלוקט ח"ג)

החילוק בין מצה שקודם חצות ("מצת" חסר וא"ו), למצה שלאחר חצות ("מצות" מלא וא"ו), היה רק בפסח הראשון. אבל לאחר מתן תורה גם המצות שקודם חצות הם בחינת "מצות" מלא וא"ו.

ויתרה מזו, שכיון שהגילוי במצות אלו הוא ע"י קדימת עבודת התומ"צ במשך כל השנה, וגם אכילת המצה היא מצוה, ה"ה נעלה יותר גם מהגילוי דמצה שלאחר חצות בפסח הראשון. ואעפ"כ אנו אומרים "מצה זו שאנו אוכלים כו' על שום שלא הספיק בצקת של אבותינו להחמיץ", כי: (א) מצות סיפור יציאת מצרים הוא לספר את הענין כמו שה' אז, (ב) גם עתה ישנו גם המעמד ומצב שה' אז.









---

שער  
**ביאור ד'  
לשונות של  
גאולה וד'  
כוסות**

ובו ה' מאמרים





---

## מפתח

---

**ד"ה 'ויהי בחצי הלילה'**  
(ליל ב' דחג הפסח ה'תשי"ז)

**ד"ה 'ועברתי בארץ מצרים'**  
(ליל ב' דחג הפסח ה'תשכ"א)

**ד"ה 'שיר השירים'**  
(שבת הגדול ח' ניסן, ה'תשכ"ה)

**ד"ה 'כנגד ארבעה בנים'**  
(ליל ב' דחג הפסח ה'תשכ"ה)

**ד"ה 'לכן אמור'**  
(מוצאי שבת הגדול, אור לי"א ניסן ה'תשל"ט)



## **ד"ה 'ויהי בחצי הלילה' (ליל ב' דחג הפסח ה'תשי"ז)**

"חצי הלילה" - חיבור ב' הקוין דחסד (חצי הלילה השני) וגבורה (חצי הלילה הראשון), "נגוף למצרים ורפוא לישראל", מצד גילוי אור שלמעלה משניהם.  
כדי שתהי' ההמשכה למטה הוצרך להיות הגילוי ע"י ספירת המלכות ("ופסח הוי' על הפתח"), וכן ע"י כל הספירות שלפנ"ז ("על שתי המזוזות ועל המשקוף"), אבל לא בדרך התלבשות אלא בדרך מעבר בלבד ("ופסח, "ועברתי").  
חיבור ב' הקוים למטה - ע"י ג' מצות (חסד) וד' כוסות (גבורה), אלא שבהם המשכת האור היא בדרך התלבשות, להיותם העבודה דתומ"צ שהיא רצונו ית'.  
"כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות" - גילוי העצמות ממש שלמעלה מקוין לגמרי (למעלה מהגילוי שביצי"מ), וגם גילוי זה יומשך באופן פנימי.



## **ד"ה ועברתי בארץ מצרים (ליל ב' דחג הפסח ה'תשכ"א)**

ד' בחינות בענין התשובה, כנגד ד' אותיות שם הוי':  
"סור מרע" - ביטול ההבדלה הנעשית ע"י העוונות, ("עוונותיכם היו מבדילים ביניכם לבין אלקיכם"), שע"ז נמשך בחי' "אלקיכם" - אור הממלא המתלבש בעולמות.  
"ועשה טוב" - המשכת אור הסובב שלמעלה מהעולמות ע"י מעשה המצוות.  
(ג ד) "בקש שלום" - יחוד סובב וממלא ע"י המשכת אור שלמעלה משניהם (ובזה ב' בחינות: תשובה עילאה מלמטה למעלה - מצד התורה בהתגלותה בבינה, ותשובה עילאה מלמעלה למטה - מצד התורה כמו שהיא בבחי' עתיק).  
והם כנגד ד' לשונות של גאולה: "והוצאתי" - "סור מרע". "והצלתי" (לשון צל, בחי' המקיף הנמשך ע"י מעשה המצוות) - "עשה טוב". "וגאלתי" - התשובה שבבחי' בינה ("גאולה בשמינית"). "ולקחתי" - התשובה שבבחי' עתיק.  
ד' לשונות אלו ישנם הן ביציאת מצרים והן בגאולה העתידה, אלא שביצי"מ הי' גילוי שם הוי' דלתתא (שהו"ע ד' פעמים אמת שקודם "עזרת"), ובגאולה העתידה יהי' גילוי שם הוי' דלעילא

(שהו"ע ד' פעמים אמת ש"בעזרת"). ומ"מ לשונות הגאולה העתידה הם אותם לשונות שביצי"מ, כי יצי"מ היא השורש גם לגאולה העתידה.



### **ד"ה 'שיר השירים' (שבת הגדול ח' ניסן, ה'תשכ"ה)**

יין קשור עם ענין השמחה - מצד היציאה מן ההעלם אל הגילוי. והשייכות לחג הפסח - ר"ה ורגלים, מועדים לשמחה, שהיא בין, ובפרט בחג הפסח - ד' כוסות. ושייך גם לגאולה העתידה, שאז יהי' שלימות הגילוי דפנימיות התורה - יין, שרומז לפנימיות התורה.

מעלת השמחה גם לגבי עונג - מצד ההתרחבות וההתפשטות, מעלת הבינה (מרחב העצמי) לגבי חכמה. וע"ד מעלת דברי סופרים (בינה) לגבי דברי תורה (חכמה) - שגם האורות שאינם יכולים לבוא בפנימיות. כי אם בהשגת השלילה (כמו מצוות לא תעשה), נמשכים ע"י ד"ס - קום ועשה - בתפיסא בכלים. ויתירה מזה בפנימיות התורה - שהמשכת האור היא לא רק בעשי', אלא בהבנה והשגה.

ואף שהתפיסא באור אלקי שבאין ערוך היא ע"י ביטול בתכלית, ואילו ענין השמחה הוא באופן של הרגש המציאות (שזהו גם החסרון בענין הנגעים שנסתלק מוחין דאבא ונשאר רק מוחין דאמא, בינה) - הרי מבואר בענין ויספו ענוים בהוי' שמחה שאמיתית השמחה היא מצד הענוה, העדר הרגשת עצמו - מצד הביטול לאלקות, ומצד זה היא גם ההתרחבות וההתפשטות, כיון שכל מציאותה היא המציאות דלמעלה.

הקשר עם מזמור ס"ד בתהלים, שסיומו וחותרו "ישמח צדיק בהוי'"; והקשר עם מ"ש לעיל מיני' "ישמח צדיק כי חזה נקם" - שמחה על פרעון הרשעים שגם היא השמחה דלמעלה.



### **ד"ה 'כנגד ארבעה בנינים' (ליל ב' דחג הפסח ה'תשכ"ה)**

ד' כוסות - כנגד ד' לשונות של גאולה שנאמרו ביצי"מ, וגם כנגד ד' גאולות מד' מלכויות (כולל הגאולה העתידה). והו"ע ד' פעמים אמת שקודם 'עזרת אבותינו', וד' פעמים אמת 'שבעזרת'.

וכן יש ד' מדריגות בתשובה (שמביאה את הגאולה) - כנגד ד' אותיות שם הוי', ד"פ אמת - שמרומזים בפסוק סור מרע ועשה טוב בקש שלום ורדפהו. ב' מדריגות (תשובה ובעל תשובה) בתשובה תתאה, וב' מדריגות בתשובה עילאה.

וטעם הדבר - כיון שסדר ההמשכה מלמעלה למטה הוא ע"י ד' אותיות שם הוי', ולכן גם ההעלאה מלמטה למעלה (שהו"ע התשובה) צ"ל ע"י ד' המדריגות שבתשובה.

וכיון שיש הוי' דלתתא והוי' דלעילא, צ"ל תחילה ד' המדריגות בתשובה שכנגד שם הוי' דלתתא, ואח"כ ד' המדריגות שכנגד שם הוי' דלעילא - ב' האופנים הנ"ל בד' לשתות של גאולה.



## ד"ה 'לכן אמור' (מוצאי שבת הגדול, אור לי"א ניסן ה'תשל"ט)

"לכן אמור והוצאתי גו' והצלתי גו' וגאלתי גו' ולקחתי גו'" - ד' לשונות של גאולה (נצחיים), וכנגדם ד' כוסות, ובכללות ענין הזכרת יציאת מצרים.

ד' אופני גאולה נמשכים מד' אופנים בעבודת האדם (ולכל אופן ישנה מעלה). ובהקדים הנה סיבת גלות מצרים היא בשביל העלי' דהגאולה, לקבל את התורה. ונעשה ע"י הקדמת השיעבוד בפשטות בלימוד תורה ("בחומר דא ק"ו"). באופן שמשנה את טבעו - עבודת פרך, ולצורך הלימוד זקוקים לענין החינוך הן ע"י זולתו והן ע"י עצמו. אך כ"ז אינו מספיק, כי "עיר פרא אדם יולד", ולהגיע לגאולה זקוקים לתשובה עילאה (שמלבד היותה מכפרת על החטאים, נעשה חביב כקודם החטא, עד שנעלה מצדיק).  
וד' דרגות בתשובה, כנגד ד' לשונות של גאולה:

(א) "והוצאתי" - קאי על העבודה ד' סו"מ, חרטה ושינוי הטבע. (ב) "והצלתי" - העבודה ד' 'עשה טוב' - קבלה על העתיד (קיום המצוות שהם כצל המקיף). (ג) "וגאלתי" - שיוצא מההגבלה שבמצוות ולומד תורה - נגלה שבתורה שאינה מוגבלת (ד) "ולקחתי" - קאי על לימוד פנימיות התורה שמתקשר בקשר נצחי, ותורתו מתאחדת עמו (ומתגלה פנימיותו "סתים דישראל" ע"י "סתים דקוב"ה" ותורתו נעשית לו סם החיים).

ומכללות הפסוקים יוצא: שגם במצב של חטא כפשוטו ישראל יודעים שהם למעלה ממנו; ובכל יום מזכירים יציאת מצרים כי ענייניו הו"ע ענין נצחי - שקיום המצוות יהיו בהידור עד שנגלה עליהם מלך מלכי המלכים וגאלם.







---

שער  
**שאלת  
ותשובת  
החכם**

ובו ח' מאמרים





---

## מפתח

---

**ד"ה 'חכם מה הוא אומר'**  
(ליל ב' דחג הפסח ה'תשל"ל)

**ד"ה 'כי ישאלך בנך'**  
(י"א ניסן ה'תשל"ג)

**ד"ה 'עבדים היינו'**  
(שבת 'הגדול', י"ב ניסן ה'תשל"ג)

**ד"ה 'כי ישאלך בנך'**  
(י"א ניסן ה'תשל"ח - מוגה, מלוקט ח"ד)

**ד"ה 'כי ישאלך בנך'**  
(י"א ניסן ה'תשמ"מ)

**ד"ה 'כי ישאלך בנך'**  
(י"א ניסן ה'תשד"מ)

**ד"ה 'ויקם עדות'**  
(ש"פ 'שבת הגדול', י"ב ניסן ה'תשד"מ)

**ד"ה 'כי ישאלך בנך'**  
(י"ג ניסן ה'תשמ"ו)





## **ד"ה 'חכם מה הוא אומר' (ליל ב' דחג הפסח ה'תש"ל)**

"חכם מה הוא אומר מה העדות חוקים ומשפטים אשר צוה ה' אלוקינו אתכם". ומבואר בדרושי חסידות שלא ניתן לפרש את שאלתו בפשטות, שהרי נקרא חכם וא"כ יודע מה הם ג' סוגי המצוות.

ביאור שאלתו היא: איך ע"י קיום ג' סוגי המצוות: עדות, חוקים, ומשפטים. ש- ג' סוגים אלו כנגד: כהן (חוקים) לוי (עדות) ישראל (משפטים) בגשמיות דווקא (שהרי אדם שעשה מצווה ולא כוון, יצא ידי חובה משא"כ אם לא קיים המצווה בפו"מ). סוג ההמשכה אותו ממשיכים הינו 'עצמות אור אין סוף'. ולכאורה, הרי דווקא ע"י עבודה רוחנית (כעבודת האבות) ניתן להמשיך אור אין סוף.

וזהו תשובת האב לבנו החכם: "עבדים היינו לפרעה במצרים, ויוציאנו" שהקב"ה הוציא אותנו משעיבוד גשמי דווקא, ולכן עבודתנו היא בגשמיות.

אך לאחר כל הטעמים ממשיך האב ואומר: "ויצונו ה' לעשות את כל החוקים האלה ליראה". שהטעם האמיתי לקיום המצוות בגשמיות דווקא הוא מפני ש"נתאוהה הקב"ה להיות לו ית' דירה בתחתונים" (וכביאור אדה"ז בזה שעל תאוה אין שואלים קושיות) וקיום התומ"צ הינו מתוך ביטול דווקא (כולל ב' הדרגות שבעבד: עבד נאמן ועבד פשוט עד לחיבור שניהם יחד).



## **ד"ה 'כי ישאלך בנך' (י"א ניסן ה'תשל"ג)**

תורה ומצוות ניתנו לבני בכדי שעל ידם יוכלו להתחבר עם הקב"ה "אורייתא וקוב"ה כולא חד". וכן עניין המצוות שהוא מלשון "צוותא וחיבור". ולכאורה, בכדי להתחבר עם הקב"ה נדרשת עבודה רוחנית דווקא, כגון: מסירות נפש וכדומה. ואיך נפעל החיבור ע"י קיום מצוות גשמיות? ("עדות חוקים משפטים"). וזהו הביאור בשאלת הבן החכם "מה העדות חוקים ומשפטים אשר צווה אתכם", אתכם דייקא. שהרי קיום התומ"צ של האבות היה ברוחניות, ורק לאחר מ"ת הקיום הוא בגשמיות.

ישנם ב' דרגות ביראה: יראה תתאה ("יראו מהוי") היינו מציאות שבטילה. משא"כ יראה עילאה ("יראו את הוי") היינו שבטל לקב"ה ואינו מציאות בפ"ע. ובכדי להגיע ליראה עילאה נדרש ביטול במציאות. היינו, שגם קיום ה'משפטים' נעשה אצלו מפני שזהו חוק של הוי" חוקה חקתית".

עבודת בני" במצרים "עבדים היינו לפרעה במצרים" (עבודה מלשון 'עיבוד עורות'), פעלה את האפשרות להמשכת אלוקות בגשמיות דווקא ועל ידי כך ניתן להגיע ליראה זו (יראה עילאה). אך מכיוון שקיום התומ"צ של האבות לא היה באופן זה (עבודה גשמית) הטעם לזה הוא מפני שלא נצטוו ע"כ (אלא רק ברוחניות) וכ"ז הוא מפני שבאותו זמן לא היה העולם מוכשר לכך.

## ד"ה 'עבדים היינו' (שבת 'הגדול', י"ב ניסן ה'תשל"ג)

תשובת האב לשאלת החכם נפתחת במילים: "עבדים היינו לפרעה במצרים". הכיצד ע"י עדות, חוקים, ומשפטים, שפעולתם היא בגשמיות נפעל החיבור להקב"ה. ביאור העניין: פרעה שורשו מעולם ה'תהו', וכל הגבוה יותר יורד למטה יותר, ולכן במצרים פעלו בני"ע עבודתם ("עבודה" מלשון עיבוד עורות) בירור והעלאת ר"ב ניצוצות. זוהי תשובת האב: "אשר צווה ה' אלוקינו אותנו" שדווקא ע"י העבודה בגשמיות (מפני ציווי הקב"ה) נפעל חיבור זה עם הקב"ה.



## ד"ה 'כי ישאלך בנך' (י"א ניסן ה'תשל"ח - מוגה, מלוקט ח"ד)

ישנם ג' מדרגות בגילוי אלוקות שע"י המצוות: (א) אור הממלא (המושג בשכל) והמשכתו ע"י ענין המשפטים שבמצוות. (ב) אור הסובב (המושג מהשגת השכל) המשכתו ע"י ענין החוקים שבמצוות. (ג) עצמות אוא"ס (שלא שייך לומר בו שהוא מושג מהשגת השכל) המשכתו ע"י ענין העדות שבמצוות.

מעלת העדות על החוקים בפרטיות יותר: הרצון דהחוקים הוא בבחי' ירידה לשלול את השכל, והשכל הוא היפך הרצון (בדוגמת השינוי והחסרון שנעשה בהאבן ע"י החקיקה), וענין העדות הוא הרצון דמצוות כמו שהוא בעצמותו.

ג' עניינים אלו בעבודת האדם: חוקים ומשפטים - עניינם התבוננות בהשכל שבאדם. ועדות - עניינם בעצם מציאות האדם, שמעיד על העצמות.

עיקר עניינם של המצוות הוא עדות (המשכת עצמות אוא"ס), וענין החוקים ומשפטים הוא המשכת העצמות בגילוי. וזהו ביאור שאלת הבן החכם: כיון שעיקר המצוות שניתנו במתן תורה הוא מעשה בפועל (שהמשכת האלוקות שע"י צ"ל בכל המצוות בשוה, מצד הנקודה המשותפת שבהם), מהו ענינם של העדות חוקים ומשפטים. שהחילוק ביניהם הוא בענין הגילוי (השייך לעבודה רוחנית ולא לעשי' גשמית).

והמענה לזה הוא: שבמתן תורה ניתן הכוח בשני פרטים: הן על עצם ההמשכות שע"י מעשה המצוות והן שההמשכות יהיו בגילוי ("ויצונו גו' ליראה" - אותיות ראי'). אלא שלזה צ"ל קיום המצוות מפני שהם ציווי הוי', בחי' חוקים ("לעשות את כל החוקים").

וטעם שאלתו של הבן החכם הוא כיון שהתומ"צ שלו הם בכל יום בדרגת "חדשים" ולכן בהתחלת היום הוא נמצא במצב דקודם מתן תורה (ולכן אומר "אתכם" ולא "אותנו"). וזהו שאלתו היא בליל פסח דוקא, שהוא לידת עם ישראל.





## **ד"ה 'כי ישאלך בנך' (י"א ניסן ה'תש"מ)**

מקשה הבן החכם: "מה העדות חוקים ומשפטים אשר צווה ה' אלוקינו אתכם".

ויש להבין בשאלתו ב' פרטים:

(א) הרי נקרא חכם ע"פ תורה, א"כ אינו יודע את החילוק בג' סוגי המצוות? (ב) מה החילוק בין שאלתו (מדוע מקיימים תומ"צ) לבין שאלת הרשע "מה העבודה הזאת לכם"? אלא וודאי שהבן חכם יודע את החילוק בין ג' הפסוקים: עדות (זכרון). חוקים (למעלה מהבנה). משפטים (מצוות המובנות בשכל).

ושאלתו היא: איך ע"י מצוות גשמיות (שזהו הצד השווה שבג' סוגים הנ"ל) מגלים את עצמות ואו"ס ב"ה (וזהו שמדייק "אתכם", שהרי קיום התומ"צ של האבות היה ברוחניות).

ועל כך עונה לו אביו: סוג הגילוי שהיה ביציאת מצרים הוא גילוי של 'מלך מלכי המלכים הקב"ה וגאלם'. גילוי זה פעל את ביטול הגזירה בין עליונים לתחתונים. ודווקא ע"י קיום מצוות בגשמיות ניתן להמשיך אלוקות בעולם הזה הגשמי.

וכשם שמצה עניינה היפך ההתנשאות (עניין חמץ) שהוא ענין הביטול. הנה עי"ז זוכים לגילוי של מלך מלכי המלכים הקב"ה בעוה"ז הגשמי.



## **ד"ה 'כי ישאלך בנך' (י"א ניסן ה'תשד"מ)**

פותח החכם בשאלתו: "מה העדות חוקים ומשפטים אשר צוה ה' אלוקינו אתכם". ישנו עניין מיוחד בשאלה זו שהרי נפסק להלכה שאדם שאין לו מי שישאל אותו (בן, אשה וכדומה). עליו לשאול את עצמו. ויש להבין מה הוא העניין העיקרי בשאלה זו (בפרט ע"פ פרט הנ"ל).

והביאור בזה: שאלת החכם אינה מה הם עדות חוקים ומשפטים בפשטות, שהרי, מפני שנקרא חכם ע"פ תורה יודע החילוק שבניהם.

אלא כוונתו בעומק יותר (חכמה דקדושה): היות וביציאת מצרים היה גילוי אלוקי מאד נעלה נגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקב"ה וגאלם" מה הוא הטעם שלאחר מכן נצטוו לקיים תומ"צ בגשמיות דווקא (שזהו הצד השווה של כל ג' הסוגים - קיום בגשמיות), והרי קיום תומ"צ של האבות היה באופן רוחני.

ועל כך משיב לו אביו: "עבדים היינו לפרעה במצרים", בני" פעלו בגלות מצרים את המשכת הגילוי בגשמיות דווקא, (וכל הגבוה ביותר כו'). וע"י מצוות בדברים גשמיים ניתן הכח להמשיך גילוי אלוקות נעלה יותר מכפי שהיה קודם לכן (ע"ד "יפה שעה אחת של תשובה ומע"ט בעולם הזה מכל חיי העולם הבא" (היינו: ג"ע, תחיית המתים)).

א"כ בשאלה ותשובה זו מעבירים מסר חשוב לבן, שאנו ממשיכים אלוקות דווקא ע"י דברים גשמיים (בשונה מהאבות).

וכן עניין לידת בני ישראל בכל שנה בחג הפסח בני"י ישנו עניין מיוחד בחינוך עצמו וילדי ישראל ע"י סיפור דברים הנ"ל.



### **ד"ה 'ויקם עדות'** (שבת 'הגדול', י"ב ניסן ה'תשד"מ)

מבאר מעלת קיום המצוות בגשמיות דווקא, והוא מכיוון שכל הגבוה ביותר יורד למטה ביותר. (ומעלת מצוות מעשיות שהן "רצוננו" בשונה מהתורה שהיא "חכמתו", ומעלה נוספת במצוות מעשיות עד ש"יפה שעה אחת בתשובה ומע"ט בעולם הזה מכל חיי העולם הבא").

הטעם שדווקא בתחתון מתגלה הכח הכי עליון, מבאר שהוא בדוגמת בן המתחטא לפני אביו (ובפרט ע"י פעולת התשובה) (וזהו שאסף אומר בתהילים "אסף בן קרח" - שעשה תשובה וכמו שמצינו בנדב ואביהוא שהקטירו אש זרה וקטורת עניינה תשובה וע"ד קטורת יוהכ"פ)).

ומקשר כל הנ"ל עם הפסוק "ויקם עדות ביעקב ותורה שם בישראל".

ועל פעולת התורה שפועלת חידוש במציאות העולם מביא כו"כ סיפורים מכ"ק אדמו"ר הצ"צ.



### **ד"ה 'כי ישאלך בנך'** ( י"ג ניסן ה'תשמ"ו )

בשאלת הבן החכם "מה העדות חוקים ומשפטים אשר צוה ה' אלוקינו אתכם".

יש להבין: (א) המילה "אתכם" לכאורה דומה לשאלת הרשע "מה העבודה . . . לכם", וצריך להבין החילוק ביניהם. (ב) מה שאלתו בעדות חוקים ומשפטים שהרי יודע אותם - שנקרא חכם.

והביאור: שאלת החכם היא על עבודת בני"י לאחר מ"ת איך ניתן להמשיך המשכה אלוקית ע"י מצוות מעשיות דווקא. והרי האבות המשיכו ע"י קיום המצוות ברוחניות.

ועל כך משיבים לו: דווקא ע"י גלות מצרים שבני"י (א) הזדככו בעבודה הגשמית - בפרך. (ב) פעלו ביטול הגזירה של עליונים ותחתונים.

ע"י זה המשיכו בני"י המשכה נעלית יותר - אפילו מהמשכת האבות.

ב' עניינים אלו ישנם ג"כ בעבודת האדם, ובכללות: חודש תשרי - הנהגה טבעית שבאדם, עבודה שע"פ טבע, זיכך הגשמיות.

חודש ניסן - הנהגה שלמעלה ממדידה והגבלה - ביטול הגזירה (הנ"ל). שהנהגה זו היא בעיקר ע"י קיום תומ"צ ביגיעה.





---

שער  
**תשובת  
האב לבניו**

ובו ב' מאמרים





---

## מפתח

---

**ד"ה 'והגדת לבנך'**  
(שבת הגדול, י' ניסן ה'תשל"ה)

**ד"ה 'והגדת לבנך'**  
(י"א ניסן ה'תשל"ה)



## **ד"ה 'והגדת לבנך' (שבת הגדול, י' ניסן ה'תשל"ה)**

באמירת ההגדה (- סיפור יציאת מצרים) ישנם ב' דגשים (א) לאמרה בפה דווקא. (ב) כתשובה על שאלה.

הטעם לכך הוא: מפני שהדיבור מבטא את ענין הגאולה שעליה נאמר "ונגלה כבוד הוי' וראו כל בשר יחדיו כי פי הוי' דיבר". משא"כ על הגלות נאמר "כרחל לפני גוזזי' נאלמה" - היינו שלילת הדיבור וההגדה.

הטעם שלשון הפסוק הוא "והגדת" (ועל שם כך נקראת 'ההגדה') ולא "ואמרת" מפני: ש"והגדת" מסמל חיבור ג' וד' - משפיע ומקבל (ז"א ומלכות). (שהחיבור ביניהם הוא ע"י החכמה, ע"ד ההמשכה בר"ח, ובמן).

ובחינה זו נמשכת "לבנך". ובפרטיות לבן הרביעי היפך הצדיק שבזה ב' מעלות (א) גילוי שורשו הגבוהה ביותר (כמשל הליווער). (ב) מעלת התשובה.

וזהו "והגדת לבנך ביום ההוא בעבור זה" שגם במצב של העלם וחושך ("הוא") ממשיכים ("זה") אור וגילוי.

וההמשכה היא גם לבן ש-"אינו יודע לשאול" שנמשך מבחי' החכמה, עד הגילוי שיהיה לעת"ל.



## **ד"ה 'והגדת לבנך' (י"א ניסן ה'תשל"ה)**

החידוש ביציאת מצרים: שכל בני ישראל וכל העניינים שלהם ובפרט כל הניצוצות יצאו משם. בשונה מכל הגלויות שגם שיצאו נשארו ניצוצות בגלות (וזהו הטעם לאיסור לחזור למצרים - כי סיימו לברר הבירורים שם).

וחידוש הנ"ל בא לידי ביטוי בהגדה:

שהחיוב של סיפור יציאת מצרים נאמר דוקא בן ש-"אינו יודע לשאול", המבטא שהניצוצות הכי נמוכים מתבררים. וע"י שהוא מתברר פועל גאולה גם בן החכם שמתוכן שאלתו נמצא שהוא בגלות, "מה העדות חוקים ומשפטים" - מדוע יש צורך בקיום מצוות בגשמיות, והרי יש נשמה?

ועל כך משיבים לו: שדווקא ע"י קיום המצוות בגשמיות מתגלית המשכה נעלית מאד, וע"י שבנ"י (במצרים) קיימו את חמשת המצוות בגשמיות דווקא, המשיכו המשכה גבוהה ביותר עד גילוי העצמות - והיציאה ממצרים.

[וזהו "ואלוקים מלכי מקדם" - המשכה נעלית ביותר. שנמשך ל"פועל ישועות בקרב הארץ"].



לזכות חברי מערכת  
**"מפתחות לתורתו של משיח"**

מנחם מענדל בן חנה  
נהוראי שלמה בן גליה  
שלום גרשון בן רבקה  
שניאור זלמן בן ורדה בת  
ציון

יהודה אריה בן יוכבד  
צ'רנה  
יוסף בן חסיה לאה  
יוסף חיים בן רינה הלנה  
מנחם מענדל בן גולדה  
מנחם מענדל בן נטלי

**וכל המסיעים במלאכת קודש זו**

מנחם מענדל בן יהודית  
מנחם מענדל בן נחמה  
משה מרדכי בן רחל  
עמליה  
שמואל בן שמחה  
שניאור זלמן בן חנה  
פרומה  
רפאל יצחק בן רעות

בן ציון שלום בן מרים  
דוב בער בן חווה  
יוסף יצחק בן רבקה  
יוסף יצחק בן חנה  
יוסף יצחק בן שושנה  
פנינה  
ישראל שם טוב בן בלה  
מאיר בן נחמה דינה  
מנחם מענדל בן ויקטוריה



לזכות  
החייל בצבאות ה'  
**מתנאל בן יונה, בת-אל,**  
**ובנימין.**

ולהצלחה רבה ומופלגה  
**לגיא בן נילי**

לע"נ

הרה"ח הרה"ת

**יהודה אריה בן ר' יצחק**

שליח הרבי לפרדס חנה

מקושר לרבי שליט"א בלו"נ

"והקיצו ורננו שוכני עפר"

והוא בתוכם.

לזכות  
**חיילי בית דוד**  
שבכל אתר ואתר  
להצלחה רבה ומופלגה בכל עניניהם  
מתוך הרחבה ומנוחת הנפש  
לנח"ר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א  
**ובפרט בהענין הכי עיקרי שבזמן גרמא**  
**בקבלת פני משיח צדקנו -**  
כ"ק אדמו"ר שליט"א  
יחד עם כל בני ישראל בכל מושבותיהם  
תיכף ומיד ממש.



לזכות

**כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א**

**מהרה יגלה אכי"ר**

יה"ר שיראה רוב נחת מתלמידיו,

חסידיו ושלוחיו ומכלל ישראל

תיכף ומד ממש נראה בעיני בשר

בקיום נבואותו העיקרית

"הנה זה משיח בא"

ובעגלא דידן יתגלה ליין כל

ויוליכנו קוממיות לארצנו הק'

ויבנה ביהמ"ק במקומו ויקבץ נדחי ישראל

בגאולה האמתית והשלימה

תיכף ומיד ממש!

